

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 96. ANULU XIV.

Telegraful este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gața prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețiuul prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru întreia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu, in 416 Decembre 1866.

23

Odata pentru totdeun'a.

Săbiu 2 Decembre.

Asiă și intituléza dlu Baritu unu articulu cu care se presenta înaintea publiculu spre a se justifică de cele aduse în „Telegrafulu Românu“ atingătoare și de densulu în nrii din urma. Că sa i pōta vedé și publiculu nostru „originalitatea“ ideiloru sele sa facem sa premérgea mai întâiu cele ce au scrisu densulu în acelu memorabilu articulu, căci a scrisu unu publicistu, carele nu scrie de eri de a laltieri in diuarie, dara de ani 31. Eata dara ce scrie:

„Argatii cliciei „Telegrafulu Rom.“ Turtescu, Olténu, Dreptureanu, „Nisce“ din Brasiovu etc. etc. credinciosi datinei loru de a întorce mantau'a dupa ventu, implinescu strinsu porunc'a de di asteptata dela Pest'a cu mare sete de patru luni încōce, in sa poltroni fricosi precum suntu ei din natur'a loru, nu cutéza a esī pe fatia, ci scriu numai la pasquile, comitu asasinatu moralicescu, totulu sub firm'a unui nenorocitu de redactoru, carele nu scie ce se intempla cu elu. Aceloru pasquilanti le este frica, cumca déca cum-va uniunea se va face preste voi'a româniloru, voru remané și ei compromisi in ochii ministeriului ungurescu și voru scapată din posturi, ranguri, cavalerii, subventiuni, donatiuni; de aceea ei credu, ca omorindu pre Baritiu și stergandu din viét'i'a lui 31 ani, cum si pre Dr. I. Ratiu și pre toti amicii acestor'a de opiniuni, voru face o jertfa placuta fiitorulu ministeriu. Poltronii sa nu se téma de asiă ce-va, ci sa fia prea siguri, că si de omuleti că ei va fi trebuintia ici colea și in viitoriu.

„Ci bine facu ei, ca-si pregatescu călile de tempuriu, cauta gratia si se prengriješcu ca sa nu remana peritori de rome; acestu scopu in sa l'aru puté ajunge fāra a se injosī din nou la spurcatele role de pasquilanti, denuncianti, asasini de caractere că pre tempulu dietei din 1863/4; in sa n'ai ce sa le faci, ca pre lānga ce suntu crescuti de asiă, mai suntu și fricosi, apoi le lipsece și spiritulu, suntu și multu mai lenesi, decâtu că sa-si fia luatu vre-odata ostent'ia de a studiā bine o singura cestiune de interesu publicu. De aici vine, ca si organulu loru de publicitate mai de cincī ani încōce este lipsitu de ori ce originalitate, de ori ce idea, positiva. Ce ti-aru mai pasā de nume, candu astadi tōte foile politice afara de ale Franciei scriu mai totu fāra nici o subscriptiune; ideī sa fia incalditōre, nutritōre, desceptatōre; acei ómeni in sa n'au nici nume, nici ideī care aru avé sergentii muscalesci, cari sciu numai „na le va! na pra va!“

„Unii imputa „ómeniloru Gazetei“, ca pentru ce nu respundu la pasquilele câte esu in „Tel.“? Ratacita parere! Ve place scandalulu? Care barbatu de caractere se va luā la cērtā cu asemeni slugari? Care omu de omenia i-si va face trēba cu denuncianti? Cine va vorbi unu cuventu seriosu cu fetie mascate? Au nu vedeti voi, ca ei nu potu suferi lumin'a dilei? Cine suntu ei?

Si pentru ce sa pismuiesca cine-va bucuri'a unoru ómeni, cari in tōta viét'i'a loru nu cutéza a vorbi decâtu numai la comanda? Fia-ve mila de acei sclavi nasenti si lasati că sa-si faca si ei odata placerea, pentruca aceea si asiă nu multu va tiné; iara „ómenii Gazetei“ sa trēca mai bine la ordinea dilei si sa-si vadia de multimea cestiuniloru in sa nediscutate, prin urmare fōrte reu intielese. Fia siguri „ómenii Gazetei“, ca tempulu loru iera va reveni, pentruca dela Deák pāna la Kossuth si pāna la porunc'a acestui'a din 26 Apr. 1849 Nr. 6219 data cātra Dragosiu mai santu astadi multe; iara de nu voru mai fi multe, unu mijlocu totu le-a mai remasu: ecsilarea de buna voia fāra titule, ranguri si donatiuni. — Atunci in sa si argatii cliciei „Telegrafulu“ voru avé parte de sōrtea ce si-o cantara sub miserabilulu pretestu de „minoritate ce aru impune moralicescu.“ G. B a r i t i u.

Bogatu lessiconu de cuvinte si seracu de ideī a avutu acestu articulu si e paguba de tempu, candu cine-va in trei-dieci si unulu de ani de activitate de publicistu, n'au putut'o aduce mai departe, decâtu ca in fati'a unoru lucruri asiă de mare insemnate cum s'a petrecutu la noi in dilele din urma, sa nu pōta sta cu altu ce-va inainte decâtu cu: argati, clicia, mantua dupa ventu, porunca, poltroni, fricosi, pasquile, asasinatu (? ! ! ?) moralicescu, nenorocitu redactoru, pasquilanti s. a. s. a. totu de acestu felu. Unui omu tineru, necajitu si cam neversatu in manier'a de a se

presentā unui publicu cetitoriu, trēca duca-se, iamu mai fi trecutu si cu vederea o asemenea procedura; dara candu vine unu barbatu cu unu trecutu de 31 ani pe terenulu publicitatiei, cu asemenea lucruri, ne sta mintea in locu si ne vine a crede ca fōi'a, care a primitu asemenea articulu, a vrutu sa-si r e s b u n e asupr'a dlui Baritiu si sa-i substitue asiă ce-va fāra de scirea densului. Norocirea séu mai bine nenorocirea nōstra e, ca dlu Baritiu au mai scrisu asemenea lucruri, cari ne suntu o trista dovada, ca cu acestu articulu nu s'a făcutu nici unu „asasinu moralicescu“, din partea nimenui asupr'a densusului, ci insusi este, c a r e l e a r a d i c a t u m ā n a v i o l e n t e a s u p r a - s i , a t u n c i c a n d u a v é s a s e j u s t i f i c e .

Cine suntu pascuilanti? unde suntu pascuilele? Cine a comis donchisiotiadele, cari erā sa ne pascuileze si compromita natiunea acum in momentele cele mai critice? cine a făcutu că sa fia interpelate ordinariatele romāne de cātra Inaltutulu presidiu guberniale de „perturbarea pācei si a ordinei publice?“ Va avé cine-va cutezanti'a sa le incarce aceste „copilarii“ in forma, dara de nisce urmāri de mare grevitate, in spatele nōstre si a celoru dela Telegrafulu Romānu?

In fati'a acestoru intrebāri puse de mai nainte in acēsta fōia, alérga renumitul publicistu, stimatu odata de toti romāni austriaci, la denuntiārele cele mai injositōre si nedemne de unu barbatu, a denuntiā adeca inaintea publiculu, pre acei ce la diet'a din Clusiu 1865 cu resignatiunea, carea dlui Baritiu in sa i-aru fi facutu onōre ori si candu au votatu in favōrea natiunii, periclitandu-si posturile si prin urmare subsistinti'a loru: ca alérga dupa „posturi, ranguri, cavalerii, subventiuni (! ?) donatiuni!“ Iara dupa acēsta denuntiāre tinde dlu Baritiu cu ambe mānile dupa cunun'a de martiru, plangendu-se si de astadata, cum s'a mai plansu densulu si in fati'a streiniloru chiaru, ca romāni, si in sa colegi dela dieta de ai densului, conspira asupr'a viétiei sele.

Dlu Baritiu se vede a avé mare necasu pe tota inteligenti'a romāna. Pre preoti ii infunda cu biseric'a, pre ampioiati ii denuntia de slugari si si justifica asertulu cu incompatibilitatea in unu articulu deosebitu, cu care demustra aternarea ampioiatiloru. Cine ne mai remane? Noi scimu bine in sa ca densulu la 1863/4 nu avea asiā mare scrupulu de influentia regimulu si numiā m. . . si pre cei ce strigau contr'a influentiei.

Am fi avutu multe dedisu in punctulu acest'a, decâtu fiindu, ca avemu de a face cu ómeni, cari tōta arm'a le e in batjocurire, trecemu si nu mai amintimu de programele, cele multe si originale ale Dlui Baritiu, si ci i spunemu ca nici cu incompatibilitatea sea, precum si cu alte, nu a făcutu serviciu natiunii si ca aceea că si alte „originalitati“ pōte ca se potrivesce in tiér'a romanésca si in alte state, nu in sa la noi in Transilvani'a, unde trāimu in impregiurāri cu totulu diferite de cele ale altoru state. Densulu asiā dara déca vrea de o parte sa faca uitate fatalele plenipotentie si de alta parte sa ne convinga cătu e de bogatu in ideī originale, trebuiā, sa afle alte teme de desbatutu, dar nu cele din Gaz. din urma; ba amu fi si doritu, ca densulu carele de 31 de ani se încercapre cāmpulu publicisticu, sa ne fia aretatu d. e. gresie-lele ce le-au comis romāni in a. 1865, in sa sa ne fia aretatu apoi ce aveamu sa punemu in loculu aceloru făcute din partea romāniloru in acelasu tempu, spre salvarea natiunii. Ba si acum amu fi doritu sa ne arate retacirea nōstra in cuprinderea situatiunii si déca densulu vorbea cu ratiunamentu, cu argumente convingatōre, ne luāmu cu totii pelari'a inaintea densului si lu rugāmu sa poftésca inainte, că sa-i urmāmu noi de buna voia — nu sa asteptāmu sa ne „poruncésca.“

Tōte aceste nu s'a intemlatu, ci Dlu Baritiu mai face unu capu de opera, si prin o lovitura laterala vrea sa sparie pre scriitoriulu acestoru sire cu o amenintiare batjocoritōria, séu déca va cine-va, cu o batjocura amenintiātōre.

Scriitoriulu acestoru sire, care a stimatu pre Dlu Baritiu pāna atunci pāna candu s'a convinsu ca Dlu Baritiu se stiméza pre sine; scriitoriulu acestoru sire, care s'aru fi sliitu de cāruntetiele dlui Baritiu, déca densulu nu aru fi vrutu sa hazardeze cu caus'a unui poporu intregu in modulu celu mai — tandalosu; scriitoriulu acestoru sire care pōrta péna de publicistu abiā

de 14 luni de zile, și alu cărui propus firmu e a slá totdeun'a lângă caus'a națională și a nu o mestecá iu alte afaceri de ori ce caracteru, ci a o urmări in tóte impregiurările și dupa puterile sele a contribuí la aperiarea ei: — nu au asteptatu o asemenea batjocura dela unu barbatu, care a încăruntitu pre terenulu publicității; elu asteptá cu dreptu cuventu, unu ce de imitatu, unu ce, care și ne vrendu sa-i stórca unu sinceru; „multiamimu de invatietura Dle Baritiu“!

Tóte aceste durere nu se afla pe hárthia, care pórtá numele dlui Baritiu și de aceea, pentrucá noi cesti tineri cari trebuie sa „cetimu, sa studiámu și apoi sa scriemu“, rugámu pre dlu Baritiu, cá sa nu ne mai stárnésca din lucrările nóstre cu cátafiste de ale sele, ci sa ne dea buna pace, déca nu póte face altu ce-va mai bunu.

In fine scriitorulu acestoru síre „odata pentru totdeun'a“, se aperi incontr'a atacului ce i s'a făcutu de odinióra pretinsulu nestoru naționalu și cá unulu carele tóta speranti'a sea si-o pune in Ddiu și in consciință sea, despretiuesce ori ce amenințiáre. din partea ori și cui; iara cátu pentru spaim'a ce ni se face eu perspectivele kossulhiane nu o credemu, pentru ca avemu cu multa mai multa încredere in viitorulu și patriotismulu poporulu nostru.

Red.

Resunetu dela Brasiovu.

27 Novembre 1866.

Ori cine a cetitu numai cu ce-va luare aminte „Gazet'a Tranniei“, a trebuitu sa vadia ca aceea de unu tempu incóce s'a naravitu a lovi, mai multu séu mai puțin, directu séu indirectu, persón'a Metropolitulu greco-orientalu din Sabiiu, — cându veni acestu Metropolitu cá Supremulu Inspectoru scolaru, sa presiéda la esamenela gimnasiali din Brasiovu, in var'a precuta, Gazetei nu-i cadíu bine, cáci i se parú ca prin aceea s'a scurtatu dreptulu gubernului; — cându vorbescu ómeni de capi bisericesci, cá si de capii natiunei, striga in gur'a mare „Gazeta“ ca ómenii sa-si aléga alti capi natiionali, cari sa nu insufle frica de patrafire ori de anatema (vedi nr. Gazetei 91 și 92 a. c.) s. a. din care tóte ori cine póte vedé mai incolo, ca Gazet'a crede ca aru fi tempulu celu mai bine venitu, a depopularisá pe acelu Metropolitu, si asiá atacandu-i aceea ce are mai scumpu acestu mare barbatu, adeca, onórea pentru care singuru traiesce viét'a cea atátu de scumpa credinciosiloru sei, — sa-si sature Gazet'a pótt'a s'a de resbunare. —

De-si nu este scopulu nostru a veni intru aperiarea acelu barbatu mare, la care nici suntemu chiamati, nici imputeriti, dar vedíendu ca Gazet'a prin corespundintiele sele din Blasiu, Clustu, și Sabiiu voiesce a face pe publicu sa créda ca tóta lumea aru consimti cu ea, si ca cum n'aru mai fi nime care sa se ingretiosiedie de invectivele ei, — asiá dar pentru informarea on. publicu cetitoriu de jurnale ne-amu vedíutu indemnati, a luá si noi cuventulu cum amu dísu mai susu, nu spre aperiarea cui-va, ci numai spre lamurirea opiniunei publice, voíndu prin acést'a a aretá Gazetei, ca natiunea romána, nu constá, numai din cele 2—3 sute prenumeranti, séu din cei 5—6 corespundenti ai sei, ci inca si din alti ómeni cari au si ei parerile loru, cu totulu diferite de ale Gazetei, dar sa-i spunemu Gazetei mai incolo, ca de-si este brasiovéna, dar nu scie si nu cunósce de felu opiniunea publica din Brasiovu, si cu atát'a mai puțin din Districtu, sa o facemu sa intieléga mai departe, ca lumea pe aici atát'a o urasce, incátu dupa-ce a scos'o afara din case, apoi si pe unde o intelnesce — o ocolesce — si prin tóte acestea sa o facemu sa se cunósca odata si ea pe sine, cáci atunci aru incetá cu atátea nimicuri, asupr'a unor'a si altor'a, eara mai alesu asupr'a celui mai demnu, mai mare si mai meritatu barbatu románu.

De s'aru cunósce Gazet'a pe sine aru trebú sa cunósca si aceea, ca cine ataca pe Metropolitulu gr. or. ataca totu deodata si pre credinciosii sei, in sa informedie-se bine Gazet'a ca legatur'a dintre Metropolitulu gr. or. din Sabiiu si credinciosii sei, este totu asiá de intima cá si aceea dintre parinte si fii, va se dica, mai strinsa de cum aru poté-o rumpe Gazet'a cu tóte corespundintiele sele, incredintiedie-se acea Gazeta, ca numai in zadaru striga pe tóte potecele ca ómenii sa-si aléga alti conducatori, lumeni, cari sa nu compromita caus'a, — cáci déca Gazet'a se preface a nu scí, scíu alti cátu de bine, ca déca comitetulu séu Conferinti'a din Blasiu nu-si insusi'a siesi dreptulu de a emite plenipotentie la románi, si a cere ajutore, fára consfatuirea si altei inteligentie románe, va se dica, déca acea conferintia din Blasiu se tiné de conclásulu inteligentiei din Belgradu din Augustu a. c. séu baremu de conclúsele congreselor natiionali din 1861 si 1863, atunci nunumai dihoniele ivite nu se nascéu, dar inca si memorandumu proiectatu si primitu de conferinti'a natiionala din Belgradu, se ducea la loculu destinatu si poté sa aiba si efectulu doritu, — dar déca acelu comitetu si-a datu siesi atare dreptu — si déca lumea vedíendu abaterea lui dela conclúsele conferintiei din Belgradu, vedíendu abaterea lui dela conclúsele congreselor natiionale din 1861 si 1863 si prin aceea vedíendu abaterea lui dela calea fratietáției si a bunei intielegeri si cu alta inteligentia — n'a voitu sa-i dea ascultare si încredere, — si prin acea apoi totu acelu comitetu a

facutu fiasco — óre Metropolitulu gr. or. din Sabiiu este de vina? Óre acestu Metropolitu sa se caiésca cum dicea unu Dnu din fruntea acelu Comitetu cu „mea culpa“, séu dóra insusi comitetulu pomenitu, carele prin procedur'a sea acést'a unilateralá, singuru a datu prim'a causa si ansa frecáriloru dintre Sabiiu si Blasiu? Responsulu este usioru pentru totu omulu cu minte sanetósá, — noi cei ce n'amú luatú parte la acele frecári, credemu ca sa fia fostu acelu comitetu chiaru contrariu causei nósei nóstre natiionali — cea ce nu voimu sa dicemu — si inca nu poté sa strice mai tare intielegerea, armoni'a, si fratietatea cea atátu de dorita dintre románi, decum a stricat'o.

Romániu greco-orientali cunósce, si respectéza fratietatea, dar poftescu, ca si din partea altor'a sa se respecteze — de aceea a poftitu ei din totu sufletulu loru, cá pentru tinerea acestei fratietáti in tóte adunările, conferintiele si congresele nóstre natiionali, — fiindca din nenorocire, suntemu despartiti in dóue confessiuni — sa presiéda ambii capi ai nostri bisericesci, totu asiá amú poftitu noi din totu sufletulu, cá si la alegerea deputatiuniloru obveninde, si la altele de acestea, sa se padiésca din partea tuturoru aceesi bunacuyiintia, dar pecandu amú fi asteptatu acést'a si dela comitetulu din Blasiu, cu parere de reu vedíurámu tocm'a contrariulu, vedíurámu mai intáiu, ca conclúsele acelu comitetu, nu se trami-sera si inteligentiei nóstre spre pertractare, cum a făcutu inteligenti'a nóstra din Sabiiu in primavér'a anulu 1861, cându iaresi intr'o asemenea causa momentósá, a adusu din parte-si conclusu, carele apoi se a tramisu inteligentiei din Blasiu, si carele numai dupa aprobarea si din partea acesteia s'a pusu in lucrare, — ba vedíurámu mai departe ca pána si persónele desemnate din partea aceluasi comitetu din Blasiu de deputati, suntu ambe unite, macarca si gr. orientali au barbati harnici, déca s'aru cere togm'a si Doctori in drepturi, apoi comersanti si economi, cari cunósce dóra mai bine cá alii Vien'a, dar nu ni e scopulu nostru acést'a a enumerá scaderile pomenitulu comitetu, ci acél'a este a convinge pe Gazeta, ca nu Sabiiulu este causa nentielegeriloru intemperate, cáci nu Sabiiulu au umblatu pe aláturi cu conclúsele conferintiei celei fratiesci din Belgradu, si asiá dupa-ce se va convinge Gazet'a, sa vada sa mai dascalésca pe ai sei, cari o asculta, si i se inchina, eara pe noi sa ne lase in pace, ca nu voimu a legá pretenie si nici a ne mai prinde vorba cu ea, si mai alesu i recomendámu ca de acelu barbatu, carele mai alesu la románi ortodoxi prin staruintiele sele cele multe si mari s'a făcutu nemuritoriu, sa nu se mai atinga, cáci sa scie Gazet'a si toti ai ei, ca nu-lu voru poté depopularisá nici odinióra, ci in locu de acestea vadia Gazet'a se mai face si natiunei vre-unu servitiu bunu, feríndu-se de a causá frecári si desbinári in sinulu natiunei. Siepte insi.

Protocolulu XXVII.

luatu in 22 Oct. (3 Nov.) anulu 1866, despre siedint'á ordinara tinuta din partea Directiunei Asociatiunei natiionale de Aradu, pentru cultur'a poporulu románu, sub presiedinti'a dlui directoru secundariu Sigismundu Popoviciu, fiindu de fatia dd. asessori directiunali: Mironu Romanu, Ioane Bercianu, Emanuil Misiciu, Lazaru Ionescu, Florianu Varg'a si notariulu substituitu Ioane Goldisiu.

229. S'a precețitu si autenticatu protocolulu siedintiei extraordinarie tinute in 15/27 Sept. 1866.

230. D. Sigismundu Popoviciu directoru secundariu propune pre dlu Georgiu Ioanoviciu proprietariu in comitatulu Carasiului, Lazaru Ionescu pre dlu Dimitrie Bonciu avocatulu in Aradu, si Mironu Romanu pre Simeonu Bic'a Protopopulu Oradiei-mari de membri ai Asociatiunei.

D e t e r m i n a t u. Se primescu toti trei de membri ai Asociatiunei.

231. Cu privire la numerulu precedinte s'a cetitu declaratiunea dlui Georgiu Ioanoviciu, in care odata pentru totdeun'a deobligandu-se Asociatiunei cu unu capitalu de 150 fl. v. a totu-deodata pre anulu 1866 depune interesele dupa acestu capitalu umblátore in suma de 7 fl. 50 cr. v. a.

D e t e r m i n a t u. Declaratiunea se predá notariatulu, iara interesele de 7 fl. 50 xr. perceptorulu interimalu D. Florianu Varg'a.

232. D. Mironu Romanu depune din partea noului membru Simeonu Bic'a 5. fl. ca competintia anuale pe 1866.

D e t e r m i n a t u. Se transpune la perceptoratu.

233. S'a cetitu epistol'a dlui notariu directionalu Dionisiu Pascuti, in care din caus'a, ca depunendu censur'a advocatiale, cu scopu de a fungá cá avocatulu si-a mutatú locuinti'a la Buteni, — abdice de acestu postu notariulu.

D e t e r m i n a t u. Abdicerea se ia la cunoscintia, si D. Ioann Goldisiu, pre lângă enuntierea recunoscintiei pentru activitatea ce a doveditu pána acum'a cá notariu interimalu se denumesc de notariu alu directiunei, incredintíandu-se deodata, ca pre siedinti'a urmatóre sa reporteze despre starea lucruriloru notariale manipulate prin Dlu Dionisiu Pascuti.

234. In intielesulu determinatiunei de sub nr. 228. aduse

in sedintia din 15/27 Sept., comisiunea spre acestu scopu denumita a aflatu localitate de cortelu interimalu pentru directiune in cas'a cetătienui Ilie Bot'a din grădin'a techeliana, carea până acum a fostu ocupata de institutul clericalu, — pre lângă arenda anuale de 200 fl. v. a. și cu dreptu de abdicere pre 3 luni înainte.

D e t e r m i n a t u. Se ia la cunoscintia și noteriulu se incredintieza ca se compuna contractulu și in sedintia cea mai de aprópe sa-lu produca spre abrobare. Deodata notariulu i se asemna cortelu in localitatea mentiunata.

235. Ioane Goldisiu nou denumitulu notariu alu directiunei, cu reducere la determinatiunea de mai susu in semnu de multiamire pentru incredintia cu ducerea lucrurilor acestui postu onorificu, cá terenu de activitate in cele ce privescu la inaintarea culturei poporului romănu, — abdică de salariulu notariulu și se indestuleșce cu cortelulu,

D e t e r m i n a t u. Abdicerea dela beneficiulu notariulu și respective ofertulu făcutu in favórea Asociatiunei, se ia la cunoscintia cu multiamita.

236. Se face cunoscutu cumca Ilustritatea Sea dlu comite supremu Georgiu Pop'a a donatu iarasi bibliotecei Asociatiunei 2 cărți: „Europ'a Sebei“ și „A Herczeg Eszterházi vagyon kezele.“

D e t e r m i n a t u. Se ia la cunoscintia cu multiamita, și se predau bibliotecariulu.

237. D. Octaviu Baritiu pofesorulu gimnasialu in Naseudu donedia Asociatiunei unu esemplariu tipăritu din elaboratulu seu „gramatic'a limbei magiare.“

D e t e r m i n a t u. Cu multiamita luandu-se la cunoscintia se predă bibliotecariulu.

238. D. Ioann Berceanu face cunoscuta mórtea lui Georgiu Iloviciu Dr. de drepturi și advocatu in Aradu, și propune a se luá la protocolu.

D e t e r m i n a t u. Protocolarminte se ia la trista cunoscintia.

239. S'a cetitu epistol'a colectantelu din Brasiovu Dlu Ludovicu Romanu, in care cere a fi ascuratu despre primirea acelu 28 fl. v. a. tramisi in 10 Faurariu a. c. și a se publicá acei 12 membri din list'a tramisa.

D e t e r m i n a t u. Notariulu i se incredintieza cá cercandu starea lucrului, despre cele aflate la tempulu seu sa referedie.

240. D. Lazaru Ionescu cu privire la determinatiunea publicata in 15/27 Sept. 1866 in privintia amanării terminalu adunării generale din caus'a epidemiei colerice, carea epidemia insa acum incelá: propune cá terminulu adunării de mai multe ori amanatu sa se defiga pre unu tempu cátu de scurtu.

D e t e r m i n a t u. Terminulu adunării generale pentru anul curinte se defige nerevocabilu pre 15/27 Sept. și dílele urmátore ale lunei lui decembre, fiindu acestu termiu a se publicá cátu de curendu in jurnale, fára aseptarea autenticării acestui protocolu.

241. Totu D. Ionescu cá advocatulu Asociatiunei substerne puncte de contractu, care aru fi sa se faca cu D. Sigismundu Borlea in privint'a vendiării viei cá a unei párti din averea nemiscátore testata Asociatiunei prin fericitulu Iov'a Crasticiu, — cu 2500 fl. v. a. — spre aprobare.

D e t e r m i n a t u. Se primescu, și se incredintieza dlu advocatu cu inchierea contractulu pre lângă conditiunile propuse și anectate la protocolu.

242. Totu d. Ionescu in privint'a vendiării casei totu de acestu lasamentu tinátore, face cunoscutu, cumca s'a imbiatu unu cumperatoriu anume Verner Leopold cu unu ofertu de 3500 fl. v. a. pre lângă depurare in restempu de doi ani, fiindu sum'a atinsa a se împárti și depurá in rate deschilinite, și voiesce ofertoriulu de locu a depune o rata de 1000 fl. v. a.

D e t e r m i n a t u. Ofertulu acest'a fatia cu rezultatulu cercárilor făcute in privint'a vendiării acestui lasamentu până acum, aflandu-se pentru Asociatiune favoritoriu, — se primesce și D. Lazaru Ionescu se imputernicesce cu compunerea contractulu, avendu acel'a a-lu substerne sedintiei pentru aprobare.

Conferatu și autenticatu prin „Conc.“ Iuann Goldisiu not. direct.

A. D. Brasiovu 30 Novembre 1866.

Din'a de adi a S. Apostolu Andreiu, aniversarea onomastica a Escelentiei Sele Archiepiscopulu și Metropolitulu nostru Andreiu Br. de Siagun'a fiindu pentru románi ortodoxi din Transilvani'a și Ungari'a o serbare indoita, fu și pentru brasioveni, precum in trecutul unoru dóue-dieci de ani, astfelu mai multu in acestu anu o serbare a cárei semne ale simtiemintelu aretau o dí de bucuria. Tóte bisericile erau populate de románi și române cari audiau servitiulu ddieescu și rugaciunea din genunchi rostita de preoti pentru indelung'a viétia și sanetate a Archipastoriulu lor. Dar biseric'a S. Nicolae pelánga poporeni ei cuprindea și unu numeru mai mare cá altadata dintre

dd. negut. din cetate; cuprindea corpulu DD. Prof. și invet. nórmei cu tinerimea scolastica, cari si intr'unira rugaciunile lor lângă ale DD. Protopopi și Preoti cari slujira sobornicesce.

Totu asemenea la doxologia și la rugaciunea din genunchi, care o intoná D. Prot. Iosifu Baracu cátra tatálu cerescu pentru indelungarea aniloru vietii Archipastoriulu Andreiu, se intrunira cu totii.—

Dupa finirea santeloru rugaciuni din corpulu negociatoriloru cu alu Eforiei condusi de on. D. Presied. alu Eforiei, Demianu Datco, corpulu Profesoriloru condusu de Prea onor. Domnu Dir. Gavriilu Munteanu și preotimea locala condusa de Pra on. D. Protop. I. Petricu adusera inaintea P. O. D. Prot. I alu Brasiovu Iosifu Baracu gratulările și urările ce simtira a face Inaltulu Archiepiscopu Andreiu cu acea rugare, ca despre acésta solemnitate și semne de pietate a fiiloru sufletesci din Brasiovu sa incredintieze pre Archiepiscopulu lor.

Lângă acestea trebuie sa impartasiescu și despre simtiemintele poporului celui-laltu. Amu vrutu sa me convingu și despre acésta, și asiá esíndu din biseric'a ama intrebatu pre unii cari pricepeau ce-va, acestea: pentru ce se serbéza acum Sf. Andreiu mai deosebitu cá mai înainte, candu sciti, ca nu mergeau scólele, nu mergeau negociatori, ci erá numai o serbare bisaricesca? Dloru i-mi respusera: Atunci nu serbam onomastic'a Metropolitulu nostru Andreiu; atunci nu erau Institutele care le avemu adi; atunci nu erau fondurile din a cároru productu au studiatu multi Domui de astadi, și asiá și cáti-va domni Profesori demni de aici și studiéza și astadi alti tineri de ai nostri; atunci nu erau drepturile de care se bucura románi astadi, pentru care multele deputatiuni, cari au stáruitu pentru ele, de cátra Metropolitulu nostru au fostu conduse; védi'a lui impunea, primirea și dobendirea rezultateloru sa atribue și Escelentiei Sele; pentru congresele nationale și la conducerea lor a participatu; la castigarea licentiei pentru infiintarea Asociatiunei literarie din Transilvani'a a staruitu, iara de Presiedinte la acésta l'a alesu toti románi din Ardealu de ambele confessiuni de dóue ori. Ce arata acésta? — Apoi atunci mai nainte nu erá vadia bisericei și a preotimei de adi; nu erau drepturile bisericei néstre recunoscute de o potriua cu ale altoru confessiuni; nu erá Metropolia care intruneste toti fiii, nu erau multele scrieri cárți și opuri bisaricesci a cároru autotu este Escelent'a Sea Parintele Metropolitu Andreiu, pe care nu le-amu avutu mai nainte. Tóte aceste și alte arata obosint'a lui deosebita pentru biseric'a și natiune și tóte acestea pentru cine le-a făcutu, ca pentru románi și asiá și pentru noi. Déca nu ostenea Esc. Sea ci stetea lângă ale bisericei cá unu altu Episcopu séu cá unulu din Romani'a, totu erá in pretiulu seu. Asiá facendu mai multu mai deosebite óstenintie aceste suntu nisce merite care producu adeveratulu impulsu pentru aretarea simtiemintelu nóstre candu ni se da ocaziune. Astfelu cum amu manifestá acea „ce ne simtimu indatorati? Avemu fii și facemu ce putemu pentru ei, deci, au nu li s'aru conveni lor sa ne arete semne de stima pentru acestea? Ba da, deci dara astfelu felicitarăm si ne rugarăm si noi bunului Ddieu cá sa-i indelungésca anii vietiei sele cu putere și sanetate pentru cá sa póta lucrá cu cei alti barbati ai bisericei și natiunei nóstre până vomu potea ajunge și noi la limanulu doritu, pentru care mai avemu lipsa de barbati deosebiti, cu vadia, cu diplomatia, curagiosi și cu tactica. Eata pentru ce i urám noi multi fericiti ani!

Brasiovu 1/13 Nov. 1866. Eri pre la 4 óre dupa prándiu sosi aici Ilustritatea Sea Comitele natiunei sasesci pentru a asistá la alegerea posturiloru vacante de senatori și centumviri. Venirea Ilustritei Sele, a fostu companiata de cáte-va trasuri ale capeteniiloru de aici, cari-lu intempinara, și preste 20 de calareti sasesti cu stindarde cari mergeau inaintea și in giurulu trasurei sele. Dupa sosire tóte bransiele i-au făcutu curtenirea de bine venire. Astfelu și din partea corpulu negociatoriloru románi intrunitu cu preotimea-lu bine ventá D. Prot. Ios. Baracu cá conductoriu. Cu acésta ocaziune i se admaná o petitiune a cetătienuiloru și a districtulu provedinta cu trei sute subscrieri. Prin acésta reclaman drepturile lor, cari nu s'au observatu de atát'a tempu și nici la an. 1861 pentru care s'au inaintatu recursu la I. Curte reg., pentruca 10 mii románi orasieni dintre cari 200 au ajutatu prin negociu vadi'a si prosperarea orasiulu, 40 mii de románi din cercu (fára Branu) fatia cu Sasii cari suntu totu atáti'a si au mai totu centumviratulu din ómenii sei, toti senatori și toti Amploiatii subalterni și pentru románi s'a fostu induratu numai cu unu Senatoru și cu unu Secretariu. Acum sa se ia mesurile dreptatei, alegandu popórele și natiunile dupa numerulu lor pre Amploiatii sei și nu indurarea unoru betráni condusi de altii. Cam in sensulu acest'a si mai multe cuprindea atátu recursulu catu si cererea de astadata inaintata. Acésta mai avú lângă ea si list'a barbatiloru demni pentru centumviratu și senatu.

Dupa admanuarea acestoru si dupa espressioni potrivite cu care s'a bineventatu Ilustritatea Sea, le-a respunsu romániloru, cum

audiu, ca va stărui pentru a se pute împartăși și din barbatii națiunii române la locurile ce se completează acum, națiunea română e recunoscută de egal îndreptățită cu celelalte națiuni din Transilvania, pentru această Universitatea sasăscă s'a dechiarat mai înainte și a recunoscut ca punctele regulative nu-su corespunzătoare, însă timpul n'a concesi să se înlocuiească cu alte. Eu însă voi recomandă dreptele cereri Centumviratului Vederemo, dar la Sibiul mi se pare, ca a cam octroaiat nu s'a știut de acelea care a îngrădit numai pre Sasi. — Făca ce va deca voru iubire între națiuni și nu ura.

Principatele române unite.

Prim'a ședința publică de, Vineri a adunării legislative a fostu vijelișă, pentruca, cu începutul cetirei relațiunii date de către raportorii secțiunilor despre validitatea alegerilor, cădea și numele dlui Michailu Cogalnicenu că deputatu alu colegiului II din jud. Covurluiu. O propunere cu cinci semnături pentru espulsiunea dlui Cogalnicenu s'a ivitu la tribuna, și toate ilustrațiunile oratorice din această adunare, și putemu dice din țier'a noastră, s'au întrecutu pre onorea a sustine pre ministrulu lui $\frac{2}{4}$ Maiu, pre ministrulu principiului improprietății satenilor și alu votului univesale. Intre cei mai însemnați au fostu: d. Costaforu, d. Basiliu Boerescu, d. Petru Gradistenu, d. D. Tacu, și în fine d. Nicolae Ionescu care a pusu atât de puțină lealitate în așerarea ce a făcutu ministrulu din cea mai glorioșă epocă a României, încātu a coboritu dreptulu la clementia și superbulu la umilintia. Toate aceste așerări se voru vedé mai la vale în procesele verbali.

Noi nu putemu spune alta lectoriloru nostri decâtu ca toti acesti mari oratori, toate aceste ilustrațiuni naționale suntu asiediate în centru, cere a începutu, din prim'a ședința, a luă un aspectu gravu și seriosu, și a căru devisa pare a fi: Carolu I și constituțiunea actuală, astfelu precum se afla ea astadi, fără cea mai mica modificare decâtu după lungi mature studie.

Onorabili deputati semnatori ai propunerei de espulsiunea dlui Cogalnicenu si-au retrasu propunerea, și cu această oratorii ce mai erau înscrși spre combaterea propunerei au renunțiatu a mai vorbi.

D. Cogalnicenu cerese cuvântulu pentru a două ora că sa se apere contr'a sustinerii ce-i facuse d. Ionescu, dara camer'a tota în picioru, după această invingere, a fostu cu neputința a se mai reasiedia spre a ascultă pre marele oratoru a verbu în caus'a sea; și a remasu sa ia cuvântulu a două di.

Eri Sambata, s'a începutu ședința prin câte va vorbu bine duse și bine simțite de toti ale dlui Cogalnicenu. Tribunele erau pline de unu publicu inteligent care se acceptă la o alta vijelia candu va veni proclamarea deputatulu țieraniloru din Vlasc'a. D. raportoru alu secțiunii VIII arătandu ca nici o abatere dela lege, nici o calcare de forma, nici o necuviința nu s'a făcutu la alegerea dlui Boliacu, d. presedinte l'a proclamatu deputatu alu colegiului IV din jud. Vlasc'a, fără că dlui sa fia în sala, și toate tribunele, mai tota camer'a putemu dice, au făcutu o espulsiune de aplause, după care îndată s'au și desiertatu tribunele de mai multu de jumătate din publiculu care se vedea atrasu de interesulu a vedé ce se va întâmplă candu se va proclamă de deputatu d. Boliacu.

Atātu d. Cogalnicenu cătu și d. Boliacu s'au asiediatu amendoi în centru.

După această s'au urmatu desbateri asupr'a alegerii altoru dni deputati.

Constatamu ca până eri s'au proclamatu numai vre-o 15 deputati din caus'a multoru discutiuni cari se totu provoca și chiaru fără cause.

Putemu asigură chiaru, ca majoritatea în această adunare legislativă va fi a centrului. „Tromp. Carp.“

Varietăți.

* * C. R. corpulu de ofițeri, din garnison'a de aici (Sibiul), pentru de a aduce oreși care vietate în viața cea de altmintrea destulu de monotana din Sibiul, au îngrijitu, c'a muzicele militari sa concertese în fiecare Sambata, începandu dela 7. ore seara, în sala dela „imperatulu Romaniloru.“ Precatu scimu la acestea concertu militare suntu invitați notabili Sibieni fara deosebire de naționalitate.

Atheneulu român.

Primindu în timpul mai din urma două broșuri din „Revist'a mensuală“ a Atheneulu român din Bucuresci, un'a din lun'a lui Iunie, eara cealalta din lun'a lui Augusto a. c. ne luamu libertate a împartăși o. p. după cele ce amu aflatu într'ensele, următoarele:

Scopulu acestei societăți, carea pörta numele de Atheneulu român, este: 1) A-si immulți cunoscințele prin lecturi, prin discutiuni, prin placide și consciențioșe investigații asupr'a științei și adevărulu; 2) A propagă aceste cunoscințe prin broșuri, prin jurnale și publicațiuni periodice, prin lecturi și cursuri publice.

Ide'a cea sublimă din carea au esitu Atheneulu și carea lu va

domină ne'ncetatu suntu cuvintele renumitulu scriitoriu italianu Balbo, cu cari caută sa destepă patriotismulu Italiei și sa prepare destepărea libertății: „Sa fimu luminați și virtuosi, de voimă a deveni și remanē liberi.“ Căci dice Revist'a mensuală — „avenimentulu realu și definitivu alu democrației și libertății nu este, nu pöte fi posibilu într'unu statu, unde instructi'a și moralitatea nu apare decâtu ici colea în unele clase ale societății.

„Unu poporu carele nu este luminatu și virtuosu, nu se pöte guvernă prin elu însusi și nu pöte deveni, séu de devine unu momentu, nu pöte remanē multu tempu liberu. Istori'a întreaga a umanității ne demustă adevărulu acest'a.

„Societatea e condusa de convicțiunea cea mai tare și mai scumpa, cumca toate aspirațiunile generoșe ale unei națiuni se voru realiză un'a după alt'a, deca va apucă cu o tenacitate convinsă și cu o energia nestramutată calea, carea conduce la lumina și virtute, la desvoltarea inteliginței și la inobilarea inimei, și cu fiacare pasu, ce-lu face poporulu în instructie și educatie, e unu pasu care-lu apropie de libertate și justitia.

„Petrunsi de acestea adevăruri mai multi dintre actualii membrii ai Atheneulu inca dela începutulu anulu 1865, mai înainte de a se organiză în societate se întielesera pentru a se silă a dá aventulu unei miscări intelectuale mai intime în societatea română, pentru a începe în capitala și apoi a le propagă în tota țier'a lecturi publice, și la 28 Ianuaru 1865 anulu din trensi (Dlu Aurelianu) inaugură aceste lecturi în sal'a cea mare e ministeriulu instructiei publice înainte unu numerosu și distinsu auditoriu.

„Acestea lecturi se continuara tota érn'a cu unu succesu din ce în ce crescandu; în ele se manifestă mai cu seama ideea: 1., A inspiră unu amoru convinsu și inteligentulu alu naționalității române prin studiulu faptelor glorioșe ale istoriei patriei; 2.), A face apelu către fameie, pentru de a veni sa-si dea contingentulu seu de ajutoriu și de impulsu Româniloru în restaurati'a loru morală.

„În tomn'a viitoare, candu fu a se reincepe lecturile publice, se realiză ide'a, de a se organiză societatea „Atheneulu român.“ La cei cari facusera lecturi publice anulu precedentu sa adaugara și alte persöne de diverse specialități. Statutele Atheneulu fura discutate și adoptate. Societatea fu instituită și se admise trei secțiuni în sinulu ei.

I. secțiunea științelor naturale, fizice și matematice.

II. Secțiunea științelor morali și politice.

III. Secțiunea de literatură și bellearte.

Fia-care secțiune — și are presedintele séu și oficialii sei după specie și ține adunare candu afla de bine. Toate trei societățile însă formă o societate generală sub unu presedinte, o societate carea și are statutele sele carea sa într'unescă odată pre luna în șanția generală și a cărei scopu este, a propagă lumin'a științei, artei și literaturii în țiera și între poporu și asiă alu fericit.“

* * (Feliurimi). Unu compartimentulu alu spitalulu Celi'a, în care sa cuprindeau salele de disecțiuni și autopsia, cabinetulu Dlu Dr. Copernitzki, în care eră o multime de piese förte frumoșe preparate pentru Muzeu, Amfiteatrulu, etc., au arsu cu totulu în noștea trecută. Nu se scie caus'a acestui incendiu, din norocire acestu compartimentulu eră asicurat. — Fabric'a de prafu (lângă Ploiesci), este în ajunulu de a luă o desvoltare mare, proporțiunată cu nevoile de astadi. O comisiune compusa de dnii Herkt, locotenentu colonelu de artilerie, Dabija, capitanu de artilerie, Berendeiu capitanu de geniu, Arionu, capitanu de artilerie și Iorönu, ingineriu civilu, fusese chemată a se pronucia asupr'a planulu acestei fabrici menita a da 100,000 chilograme prafu pre anu, lucratu de D. Berthonu, ingineru militariu. Într'acést'a luandu se dreptu motoru aburulu, și comisi'a opinandu ca motorulu-apa, trasu din Prahov'a, aru puté costă mai puțin, o nouă comisiune a fostu numita, care sa mörge pe terămu sa studiedie lucrările ce suntu de făcutu, spre a se puté întrebuintă în fabricarea prafulu motorulu-apa. și deca cheltuielile ce acestea necesită, în adevėru suntu mai mici, și bineficiulu totu acelasi. Comisiunea această, care a și plecatu la Targusioru, se compune din dnii Dabija, capitanu de artilerie Peiu, capitanu de geniu, Pastia, locotenentu de artilerie și Iorcenu, ingineriu civilu. „Rom.“

Nr. 44—1

Edictu.

Elisavet'a lui Nicolae Zernescu din Magura, legiuit'a sotia a lui Teodoru Rasiianu din Sirne, care de doi ani a parasitu cu necredința pre legiutulu seu barbatu — se provoca prin acest'a în terminu de unu anu dela datulu de josu, a se infățisă cu ațat'a mai sicuru înainte subscrisulu Scaunu Protopopescu, căci la din contra — procesulu matrimonialu asupr'a-i pornitu — se va decide și în absenti'a ei, în sensulu SS. canöne bisericesci. Dela Scaunulu Protopopescu alu Branului. Zernesci 1 Oct. 1866.

I. Metianu, Protopopu.